

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στο σχέδιο νόμου : «Διαχείριση των υδατικών πόρων».

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Οι υδατικοί πόροι θεωρούνται σήμερα απαραίτητη προϋπόθεση τόσο για την ανάπτυξη κάθε είδους δραστηριότητας όσο και για τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας στο χώρο.

Τις τελευταίες δεκαετίες στη χώρα μας η συνεχής επέκταση των αρδεύσεων, οι ανάγκες για χρήση νερού στη βιομηχανία, ο ταχύς ρυθμός της τουριστικής ανάπτυξης, η αυξανόμενη εξέλιξη των αστικών κέντρων, παράλληλα με τις απαιτήσεις για τη διατήρηση της ισορροπίας στο περιβάλλον, έχουν σαν συνέπεια τη σταθερή αύξηση της ζήτησης νερού κατάλληλης ποιότητας για κάθε χρήση.

Η αύξηση αυτή της ζήτησης, σε συνδυασμό με την ταυτόχρονη αύξηση των πηγών ρύπανσης του νερού, οδηγεί στη δημιουργία σοβαρών προβλημάτων στην προγραμματισμένη ανάπτυξη διαφόρων περιοχών.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών, όπως έχει ήδη γίνει από όλους αποδεκτό, είναι αναγκαία η χάραξη μιας συνεπούς εθνικής υδατικής πολιτικής, που θα στηρίζεται στην ορθολογική διαχείριση του συστήματος «υδατικός πόρος - χρήση του».

Ο νόμος αυτός θεσμοθετεί τις διαδικασίες και τα όργανα που θα επιτρέψουν την άσκηση της διαχείρισης των υδατικών πόρων, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Κρίνεται σκόπιμο, πριν απ' όλα, να αναλυθεί η έννοια και οι στόχοι της «διαχείρισης».

1. Διαχείριση νερού - έννοια και στόχοι.

Στο σύστημα «υδατικός πόρος - χρήση του», που πιο πάνω αναφέρθηκε, η φυσική διάσταση υπερέχει στον πόλο «υδατικός πόρος» (που εκφράζεται πρακτικά σαν απόληψη νερού από το φυσικό περιβάλλον και επιστροφή σ' αυτό) και αναφέρεται κύρια στις επιπτώσεις πάνω στο φυσικό περιβάλλον, ενώ στον πόλο «χρήση» υπερέχει η κοινωνικοοικονομική διάσταση, μια και αναφέρεται απ' ευθείας στους στόχους του χρήστη.

Έργο της ορθολογικής διαχείρισης των υδατικών πόρων, προϋπόθεση για μια συνεπή υδατική πολιτική, είναι :

η δράση πάνω στους δύο αυτούς πόλους, «υδατικός πόρος» - προσφορά και «χρήση» - ζήτηση.

ο συντονισμός για την αναμόνιση των αντιπαράθεσων που εμφανίζονται στην πράξη μεταξύ τους.

Η δράση πάνω στον πόλο «υδατικός πόρος» έχει στόχους :

α) τη διόρθωση και τη διευθέτηση της ελλειμματικότητας της φυσικής προσφοράς σε νερό στο χώρο, ή της εξάντλησης στο χρόνο που υπάρχει ή διαπιστώνεται σε σχέση με τη ζήτηση,

β) την πρόνοια για την περίσσεια νερού που υπάρχει ή διαπιστώνεται σε σχέση με ζημιές ή βλάβες που μπορούν να προκληθούν (πλημμύρες, κλπ.).

Οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται με τον προγραμματισμό της μεταφοράς, ρύθμισης και συντήρησης των υδατικών πόρων, με κριτήρια ποσοτικά και ποιοτικά, σε σχέση βέβαια και με το κάθε είδος χρήσης.

Η δράση πάνω στον πόλο «χρήση» έχει στόχους :

α) την ελαχιστοποίηση των σημερινών ή μελλοντικών αναγκών ανάμεσα στην προσφορά και στη ζήτηση του νερού,

β) την αποφυγή ή εξομάλυνση των ενδεχομένων συγκρούσεων ανάμεσα στις διάφορες οικονομικά ανταγωνιστικές χρήσεις,

γ) τον προσανατολισμό της ζήτησης σ' εκείνες τις χρήσεις νερού, στις οποίες στοχεύουν τα προγράμματα ανάπτυξης της χώρας.

Οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται επεμβαίνοντας με κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια στη δυνατότητα προσφοράς (ποσοτικής και ποιοτικής) του συγκεκριμένου υδατικού πόρου, στα χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου φυσικού του περιβάλλοντος (κακή ποιότητα, μόλυνση, διαταραγμένη οικολογική ισορροπία) και στη ζήτηση κατά χρήση (συγκεκριμένη ποιότητα και ποσότητα για κάθε είδος χρήσης).

Επομένως για την άσκηση της ορθολογικής διαχείρισης των νερών απαιτείται συντονισμένη και ταυτόχρονη αντιμετώπιση σε τέσσερα επίπεδα :

Θεσμικό : νομοθετική κάλυψη και διοικητική δομή.

Οικονομικό : καθορισμός αναγκών σε νερό μέσα από τα αναπτυξιακά προγράμματα, καταμερισμός οικονομικών βάρων κατά κατηγορία χρήσεων, προσανατολισμός ζήτησης μέσα από οικονομικές διαδικασίες.

Κοινωνικό - περιβαλλοντικό : μελέτη συμπεριφοράς, προτρεπτική δράση με κατά το δυνατόν οικονομικά επιχειρήματα, προστασία περιβάλλοντος.

Τεχνολογικό : επεξεργασία και εφαρμογή προγραμμάτων υποδομής, που να βασίζονται σε σύγχρονες τεχνολογικές μεθόδους και να εξαρτώνται από εθνικές πολιτικές επιλογές.

2. Η κατάσταση σήμερα.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα μας σε ό,τι αφορά τους υδατικούς πόρους, μπορούμε να πούμε ότι διακρίνονται σε δύο κατηγορίες.

Σ' αυτά που ασείονται στην άνιση κατανομή στο χώρο και το χρόνο της φυσικής προσφοράς και της ζήτησης νερού για κάθε χρήση, καθώς και στα προβλήματα που δημιουργήσε το είδος της ανάπτυξης, που ακολούθηθηκε, και της διοικητικής οργάνωσης που δεν παρείχαν τη δυνατότητα συντονισμού και ενιαίας πολιτικής.

Οι υδατικοί πόροι χαρακτηρίζονται σήμερα στη χώρα μας φυσικό αγαθό σε ανεπάρκεια κι αυτό φαίνεται και από τα παρακάτω γεγονότα :

α) Από τη σύγκρουση στην πράξη των συμφερόντων και δραστηριοτήτων των αρμόδιων φορέων χρήσης (π.χ. Υπουργείο Γεωργίας - ΔΕΗ στον Αλιάκμονα),

β) Από την αναγκαιότητα κατασκευής μεγάλων έργων μεταφοράς νερού (π.χ. Μόρνος - Αθήνα, Εκτροπή Αχελώου - Θεσσαλία, Αλιάκμονας - Θεσσαλονίκη),

γ) Από την αναγκαιότητα σύναψης διμερών συμφωνιών για τα διακρατικά ποτάμια.

Αποδεικνύεται έτσι ότι το νερό, σαν Φυσικός Πόρος που συμμετέχει στις παραγωγικές διαδικασίες, έχει δυναμικά υπερίσθι: και προσδιορίζει πλέον τη δυνατότητα ή αδυναμία επέκτασης των παραγωγικών δραστηριοτήτων, καθορίζοντας πολλές φορές και αυτή την παραγωγικότητα ή και αποδοτικότητά τους.

Ειδικότερα η έλλειψη σήμερα από τη χώρα μας ενός φορέα διαχείρισης υδατικών πόρων, σε συνδυασμό με την ύπαρξη πολλών φορέων με σαφή προσανατολισμό προς μια χρήση και με επικαλυπτόμενες ή και αλληλοσυγκρουόμενες αρμοδιότητες στο κύκλωμα του νερού, δυσχεραίνει την προσπάθεια για ορθολογική διαχείριση και εμπειρεύει τον κίνδυνο να αποτελέσει το φρένο στην πραγματώσή της ή και το άλλοθι της όποιας αδράνειας.

Αντίστοιχα, η υφιστάμενη νομοθεσία είναι εκτεταμένη, καλύπτει ανάγκες άλλων εποχών που έχουν πια ξεπεραστεί, με βασικό χαρακτηριστικό τη διάσπαση κατά χρήση ή κατά κατηγορία χρήσης αρμόδια αρχή.

Επισημαίνεται επομένως η έλλειψη νομοθεσίας σχετικής με τα θέματα διαχείρισης του συνόλου των υδατικών πόρων (με την έννοια που παραπάνω αναλύθηκε), με κύριο αποτέλεσμα την αδυναμία συνδυασμού - συντονισμού

των αναγκαίων ενεργειών για κάλυψη των σχετικών αναγκών μιας περιοχής και στη συνέχεια την κατασπατάληση, προσπάθειες και πόρων.

Εκτός όμως από την έλλειψη σύγχρονου και αποτελεσματικού νομοθετικού πλαισίου, πρέπει να επισημανθεί η σοβαρή έλλειψη πληροφόρησης, που είναι ατελής και γενικά μη αξιόπιστη, για θέματα ποιότητας και ποσότητας των υδατικών πόρων, κατανομής τους στο χώρο και το χρόνο, επιπέδου αξιοποίησης αυτών κλπ. Είναι έτσι φανερό ότι δεν έχουν αντίστοιχα οργανωθεί συστήματα πληροφόρησης, εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις.

Εδώ πρέπει να προσθέσουμε το χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης της επιστημονικής έρευνας και την έλλειψη σχετικής προηγμένης τεχνολογίας.

Ο σκοπός του νόμου.

Το σχέδιο νόμου, που υποβάλλεται, έχει σκοπό τη δημιουργία θεσμικού και οργανωτικού υπόβαθρου, που είναι απαραίτητο για την ορθολογική άσκηση της διαχείρισης των υδατικών πόρων της χώρας σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αναέρθησαν.

Αναλυτικότερα ο νόμος αυτός :

α) Δημιουργεί το πλαίσιο για το συνδυασμό του προγραμματισμού ανάπτυξης με την προγραμματισμένη χρήση της βασικής αυτής πρώτης ύλης, στο χρόνο και στο χώρο, σε γενικό στόχο τη μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας των πόρων και δραστηριοτήτων, και με ταυτόχρονη μέριμνα για τη διατήρησή και των αναγκαίων αποθεμάτων για τις έλλοιες και των περιβαλλοντικών φυσικών δυνατοτήτων για τις επιλογές.

β) Συμπληρώνει τη σειρά των νόμων που έχουν ψηφιστεί για τη διαχείριση άλλων φυσικών πόρων (ορυκτοί πόροι, θράνη, γεωθερμία, πετρέλαια, εναλλακτικές μορφές ενέργειας) και για το περιβάλλον.

γ) Ενισχύει την προσπάθεια της χώρας σ' όλα τα επίπεδα για εκσυγχρονισμό στις δομές, διοικητικές και οργανωτικές.

Οι κύριες κατευθύνσεις του νόμου.

Για την εξυπηρέτηση του σκοπού του νόμου, όπως πιο πάνω αναφέρεται, υιοθετούνται οι ακόλουθες αρχές και βασικές κατευθύνσεις όσον αφορά :

- α) στο χαρακτηρισμό του νερού,
- β) στη διοικητική οργάνωση για τη διαχείρισή του, σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, καθώς και στην οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων των κατά κατηγορία χρήσεων χώρων.
- γ) στη διαδικασία προγραμματισμού, και τέλος,
- δ) στον έλεγχο των χρήσεων.

Αναλυτικά :

- α) Το νερό χαρακτηρίζεται φυσικό αγαθό και κατοχυρώνεται σαν μέσο για την εξυπηρέτηση των αναγκών του κοινωνικού συνόλου. Η διαχείρισή του ασκείται από το κράτος και στον προγραμματισμό του συμμετέχουν κοινωνικοί φορείς, σε περιφερειακό επίπεδο.
- β) Το σύνολο της χώρας διακρίνεται σε 14 υδατικά αμερισματα, που αποτελούν διοικητικές μονάδες χώρου και τα θέματα των υδατικών πόρων (περιφερειακή οργάνωση).

Προβλέπονται κεντρικός και περιφερειακοί φορείς διαχείρισης (Δ/νση Υδατικού Δυναμικού και Φυσικών Πόρων και Περιφερειακές Υπηρεσίες Διαχείρισης Υδατικών Πόρων αντίστοιχα), ενταταγμένοι οργανικά στο Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας (ΥΒΕΤ), υπό την ιδιότητά του σαν αρμόδιου για τους Φυσικούς Πόρους του νερού.

Προβλέπονται ακόμη, σε κεντρικό επίπεδο Διυπουργική Επιτροπή Υδάτων (ΔΕΥΔ) με εκπροσώπηση των συναρμοδίων για υδατικά θέματα Υπουργείων και σε περιφερειακό επίπεδο Περιφερειακές Επιτροπές Υδάτων (ΠΕΥΔ) ανά υδατικό Διαμέρισμα, όπου εκπροσωπούνται το κράτος και οι κοινωνικοί φορείς του υδατικού Διαμερισματος. Τα όργανα αυτά είναι γνωμοδοτικά.

Οι αποφάσεις για τα θέματα πολιτικής διαχείρισης των υδατικών πόρων εκδίδονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας, Γεωργίας, Περιβάλλοντος-Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Βιομηχανίας-Ενέργειας και Τεχνολογίας.

γ) Το ΥΒΕΤ είναι αρμόδιου για την κατάρτιση και την υποβολή για έγκριση των προγραμμάτων ανάπτυξης των υδατικών πόρων της χώρας.

Τα προγράμματα αυτά διακρίνονται σε μακροχρόνια εθνικά (πάνω από 5 χρόνια), μεσοχρόνια εθνικά και κατά υδατικό Διαμέρισμα (έως 5 χρόνια) και ειδικών σκοπών.

Απ' αυτά, τα μακροχρόνια, εκπονούνται με ανεξάρτητη διαδικασία και εγκρίνονται από τους Υπουργούς Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας, Γεωργίας, Περιβάλλοντος-Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Βιομηχανίας-Ενέργειας και Τεχνολογίας, ενώ τα μεσοχρόνια κατά τη διαδικασία του Ν. 1622/86 και κατά παρέκκλιση του νόμου αυτού όσον αφορά τη χωρική διάσταση της περιφέρειας. Για την εκπόνηση του προγράμματος λαμβάνεται υπόψη η γνώμη της ΔΕΥΔ (και των ΠΕΥΔ προκειμένου περί μεσοπρόθεσμων κατά υδατικό Διαμέρισμα προγραμμάτων), όπου συμπεριλαμβάνεται και η γνώμη της πιθανής μειοψηφίας.

δ) Το κράτος επιβάλλει έλεγχο στις χρήσεις του νερού, ώστε να είναι δυνατή η διευθέτηση της εξέλιξης της ζήτησης και ευχερέστερος ο σχεδιασμός της διαχείρισης των υδατικών πόρων.

Ο έλεγχος αυτός επιτυγχάνεται μέσω άδειας που εκδίδεται από την αρμόδια κατά περίπτωση αρχή για κάθε χρήση.

Καθορίζει ακόμα ο νόμος τις περιπτώσεις και τις διαδικασίες επιβολής περιορισμών στις χρήσεις, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο.

5. Άλλες ρυθμίσεις του νόμου.

Πέρα από τους ορισμούς, το χαρακτηρισμό του νερού και τη διοικητική οργάνωση της διαχείρισής του, οι βασικότερες διατάξεις που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο του Νόμου αφορούν στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δημοσίων φορέων, των νομικών και φυσικών προσώπων καθώς και των ΟΤΑ, σε θέματα :

- Έρευνας για τον προσδιορισμό των υδατικών πόρων.
- Διατήρησης και προστασίας των υδατικών πόρων και του υδατικού οικοσυστήματός τους.
- Έργων αξιοποίησης των υδατικών πόρων,

Χρήσεων νερού, μεταξύ των οποίων πρώτη, προτεραιότητα έχει η ύδρευση.

Τέλος ρυθμίζονται διάφορα θέματα υδατικών σχέσεων.

Η εφαρμογή όλων των παραπάνω προβλέπεται από το νόμο ότι θα γίνεται σύμφωνα με τους στόχους και τις προτεραιότητες των εκάστοτε συγκεκριμένων προγραμμάτων κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης της χώρας και των περιφερειών της.

Κρίνεται ότι η εφαρμογή του νόμου αυτού και των ρυθμιστικών διατάξεων που θα ακολουθήσουν κατ' επιταγή του :

- Θα μειώσει κατά πολύ τα προβλήματα που υπάρχουν σε σχέση με τα νερά.
- Θα αυξήσει την παραγωγικότητα των διοικητικών φορέων,
- Θα αποτελέσει τη βάση για την επίλυση σοβαρών σχετικών προβλημάτων στο επίπεδο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

θα οδηγήσει στην αποφυγή μη αντιστρέψιμων επεμβάσεων που προκαλούν μείωση της ελεύθερης επιλογής στο μέλλον και έμμεσα θα οδηγήσει σε ταχύτερους ρυθμούς κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης στη χώρα μας.

Άλλωστε, χώρες που προηγήθηκαν στον τομέα αυτό έχουν θεσπίσει σχετικούς νόμους και έχουν οργανώσει σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο διοικητικά σχήματα για τη διαχείριση των νερών ανά αυτοτελή υδατική περιοχή και όχι σύμφωνα με τη διοικητική τους διαίρεση.

Ακολουθώντας τις παραπάνω γενικές αρχές το περιεχόμενο αυτού του νόμου συντίθεται από τις ακόλουθες ενότητες :

1. Ορισμοί βασικών εννοιών (Κεφάλαιο Α)
2. Γενικές Διατάξεις (Κεφάλαιο Β)
3. Διαδικασία προγραμματισμού (Κεφάλαιο Γ)
4. Έρευνα για προσδιορισμό υδατικών πόρων (Κεφάλαιο Δ)
5. Έργα αξιοποίησης υδατικών πόρων (Κεφάλαιο Ε)
6. Χρήση νερού (Κεφάλαιο ΣΤ)
7. Διατήρηση και προστασία υδατικών πόρων (Κεφάλαιο Ζ)
8. Γενικές ρυθμίσεις και μεταβατικές διατάξεις (Κεφάλαιο Η).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Ορισμοί

Άρθρο 1.

Στόχος του άρθρου αυτού είναι ο καθορισμός του περιεχομένου μιας σειράς βασικών όρων που συνδέονται με τους υδατικούς πόρους, τις σχετικές μ' αυτούς δραστηριότητες, καθώς και τους αρμόδιους φορείς της δημόσιας διοίκησης.

Έτσι καθορίζεται το περιεχόμενο όρων όπως : «υδατικοί πόροι», «προσδιορισμός αυτών», «διαχείριση», «ισοζύγιο προσφοράς - ζήτησης», «αρχές αρμόδιες κατά κατηγορία χρήσης», «φορείς έρευνας».

Οι έννοιες των όρων αυτών καθορίζονται με κριτήρια επιστημονικά και με βάση τη διεθνή γνώση και εμπειρία.

Τέλος, καθορίζονται και θεσμοθετούνται 14 μονάδες χώρου με κοινές υδρολογικές συνθήκες, τα Υδατικά Διαμερίσματα, που αποτελούν το χώρο εφαρμογής της διαχείρισης των υδατικών πόρων σε περιφερειακό επίπεδο. Τα Διαμερίσματα αυτά δεν συμπίπτουν συνήθως με τα λοιπά διοικητικά όρια (επαρχιών, νομών, περιφερειών) και καθορίζονται κατ' εξαίρεση του νόμου 1650/1986 (παρ. 4, άρθρο 68).

Η ευρύτητα των όρων που περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο αυτό επιδιώχθηκε έχοντας υπόψη ότι η διαχείριση των υδατικών πόρων, σαν θέμα νομοθετικής ρύθμισης, αποτελεί νέο αντικείμενο και η διατύπωση ορισμών θα επηρεάσει τις κατευθύνσεις ερμηνείας του νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Γενικές Διατάξεις

Άρθρο 2.

Στο άρθρο χαρακτηρίζεται το νερό σαν φυσικό αγαθό, που προορίζεται για την ικανοποίηση κοινωνικών αναγκών και ορίζεται ότι η διαχείρισή του ασκείται σύμφωνα με το νόμο αυτό, δηλαδή με κριτήρια κοινωνικά.

Στη συνέχεια ορίζεται ότι τα προσερχόμενα από άλλες χώρες νερά υπάγονται στις διατάξεις του νόμου αυτού, ενώ ειδικότεροι όροι διαχείρισης των θερμομεταλλικών νερών (όσων δεν χαρακτηρίζονται ενεργειακοί πόροι) εκδίδονται με Προεδρικό Διάταγμα.

Τέλος, ορίζεται ότι Προεδρικά Διατάγματα, που προβλέπονται απ' το νόμο, μπορούν να ενσωματώνονται σε ενιαίο σύνολο με κτώτερο σκοπό την κωδικοποίηση της υδατικής νομοθεσίας.

Άρθρο 3.

Το άρθρο αυτό ορίζει αρμόδιο για την διαχείριση των νερών, μέχρι την απόδοσή τους στις χρήσεις, το Υπουργείο Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας (ΥΒΕΤ), υπό την ιδιότητά του σαν αρμόδιο για τους φυσικούς πόρους Υπουργείο.

Οι σχετικές με τη διαχείριση των υδατικών πόρων αρμοδιότητες ασκούνται σε κεντρικό επιτελικό επίπεδο από την υφιστάμενη Διεύθυνση Υδατικού Δυναμικού και Φυσικών Πόρων και σε επίπεδο υδατικού διαμερισματος από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Διαχείρισης Υδατικών Πόρων, που συνιστώνται σταδιακά με σχετικά Προεδρικά Διατάγματα.

Οι κύριες αρμοδιότητες των Υπηρεσιών αυτών στα δυο πιο πάνω επίπεδα είναι :

Η απόκτηση κατά το δυνατόν ακριβούς γνώσης των υδατικών πόρων της χώρας και της χρονικής τους εξέλιξης, η τήρηση αρχείων των σχετικών δεδομένων και ο συντονισμός των φορέων έρευνας για την ενημέρωση των γνώσεων αυτών. Τελική επιδίωξη είναι η διαμόρφωση υδατικών ισοζυγίων για κάθε υδατική περιοχή και η κατανομή των πόρων στις χρήσεις, σύμφωνα με τις δυνατότητες και τις απαιτήσεις των χρήσεων λαμβάνοντας υπόψη πρόβλεψη για την προστασία των υδατικών πόρων, καθώς και μελλοντικές ανάγκες.

Η ευθύνη στην κατάραση των προγραμμάτων ανάπτυξης των υδατικών πόρων της χώρας, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 του νόμου.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, ο συντονισμός και η παρακολούθηση των δραστηριοτήτων αξιοποίησης, χρήσης και προστασίας των υδατικών πόρων των κατά κατηγορία χρήσης αρμοδίων αρχών.

Ειδικότερα η κεντρική υπηρεσία επεξεργάζεται και εισηγείται την υδατική πολιτική της χώρας, και μεριμνά για την οργάνωση των περιφερειακών υπηρεσιών, τις οποίες στη συνέχεια συντονίζει και ελέγχει τις διαπεριφερειακές σχέσεις.

Με σκοπό την άσκηση συντονισμένης διαχείρισης των υδατικών πόρων, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, αλλά και την κατά το δυνατόν σύνταξη και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων, που πιθανώς δημιουργεί στις αρμόδιες αρχές η λήψη μιας σχετικής απόφασης, προβλέπεται η σύσταση δύο Επιτροπών Γνωμοδοτικού χαρακτήρα : της Διυπουργικής Επιτροπής Υδάτων (ΔΕΥΔ) σε κεντρικό επίπεδο και των Περιφερειακών Επιτροπών Υδάτων (ΠΕΥΔ) ανά Υδατικό Διαμέρισμα.

Στη ΔΕΥΔ μετέχουν (5) μόνιμα μέλη εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας, Γεωργίας, Περιβάλλοντος - Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Βιομηχανίας - Ενέργειας και Τεχνολογίας (ΥΒΕΤ) και έκτακτα κατά περίπτωση, μέλη, δηλαδή εκπρόσωποι άλλων Υπουργείων, όταν συζητείται θέμα αρμοδιότητάς τους.

Στη ΔΕΥΔ παραπέμπονται θέματα σχετικά με τους υδατικούς πόρους για γνωμοδότηση, από τους αρμόδιους για υδατικά θέματα Υπουργούς. Στη γνωμοδότησή της περιλαμβάνονται και οι απόψεις της τυχόν μειοψηφίας.

Προκειμένου για θέματα που αφορούν συγκεκριμένο Υδατικό Διαμέρισμα, λαμβάνει υπόψη της και τη γνώμη της αντίστοιχης ΠΕΥΔ.

Οι αποφάσεις για τα θέματα που γνωμοδοτεί η ΔΕΥΔ εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού ΒΕΤ και συνοπγράφονται από τους Υπουργούς των Υπουργείων, που συμμετέχουν στη ΔΕΥΔ.

Σε κάθε ΠΕΥΔ μετέχουν οι Γενικοί Γραμματείς των περιφερειών που περιλαμβάνονται μερικά ή ολικά στο Υδατικό Διαμέρισμα, ο νομάρχης και από ένας εκπρόσωπος του

Νομαρχιακού Συμβουλίου, της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών και της Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων κάθε νομού, που περιλαμβάνεται: ολικά ή μερικά στο Υδατικό Διαμέρισμα, καθώς και: ο Προϊστάμενος της Περιφερειακής Υπηρεσίας Διαχείρισης Υδατικών Πόρων.

Με την κοινή Υπουργική απόφαση ίδρυσης κάθε ΠΕΥΔ είναι δυνατόν, ανάλογα με την ιδιαιτερότητα του αντίστοιχου Διαμερίσματος, να προβλέπεται: η εκπροσώπηση, οι άλλων φορέων.

Το κύριο έργο των ΠΕΥΔ είναι η γνωμοδότηση προς τη ΔΕΥΔ πάνω στα προγράμματα ανάπτυξης των υδατικών πόρων του Διαμερίσματος, και: στα διάφορα προβλήματα των πόρων και των χρήσεών τους.

Τέλος εγκρίνουν την εξειδίκευση, του μεσοχρόνιου προγράμματος του Υδατικού Διαμερίσματος κατά λεκάνη απορροής.

Η εκπροσώπηση κοινωνικών φορέων στις Επιτροπές αυτές εξασφαλίζει, από τη μια πλευρά την ενημέρωση των αρχών για την άποψη του κοινωνικού συνόλου πάνω στα υδατικά θέματα της περιοχής του και από την άλλη την κοινωνική αποδοχή των αποφάσεων των σχετικών με τη διαχείριση του νερού που, όπως ο νόμος αυτός ορίζει, αποτελεί φυσικό αγαθό για την εξυπηρέτηση αναγκών του κοινωνικού συνόλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Διαδικασία Προγραμματισμού.

Άρθρο 4.

Στο άρθρο αυτό ορίζεται η διαδικασία του προγραμματισμού ανάπτυξης των υδατικών πόρων της χώρας και αποδίδονται στο Υπουργείο Βιομηχανίας - Ενέργειας και Τεχνολογίας (ΥΒΕΤ) οι αρμοδιότητες για την κατάρτιση, και την υποβολή για έγκριση των προγραμμάτων αυτών.

Ο προγραμματισμός ανάπτυξης των υδατικών πόρων γίνεται: κατά παρέκκλιση του ν. 1622/86 περί δημοκρατικού προγραμματισμού, όσον αφορά την περιφερειακή διάσταση, μια και αυτή σχετίζεται άρρηκτα με τη λεκάνη απορροής και όχι: με διοικητικές περιφέρειες.

Τα προγράμματα ανάπτυξης των υδατικών πόρων είναι μακροχρόνια εθνικά (διάρκεια πάνω από 5 χρόνια), μεσοχρόνια εθνικά και: κατά Υδατικό Διαμέρισμα (διάρκεια ως 5 χρόνια) και ειδικών σκοπών.

Το μακροχρόνιο εθνικό πρόγραμμα καταρτίζεται: από την κεντρική υπηρεσία του ΥΒΕΤ, με βάση, προτάσεις των αρμόδιων κατά κατηγορία χρήσης αρχών και των φορέων έρευνας.

Το μεσοχρόνιο εθνικό πρόγραμμα καταρτίζεται κι' αυτό από την πιο πάνω υπηρεσία με τον ίδιο τρόπο, και επί πλέον με βάση το ισχύον μακροχρόνιο πρόγραμμα ανάπτυξης και τις προτάσεις των Περιφερειακών Υπηρεσιών και υποβάλλεται για γνωμοδότηση στην ΔΕΥΔ, μαζί με τις γνωμοδοτήσεις των αντίστοιχων ΠΕΥΔ για τις προτάσεις των Περιφερειακών Υπηρεσιών του ΥΒΕΤ.

Το πρόγραμμα αυτό εκπονείται και εγκρίνεται στα πλαίσια της αντίστοιχης διαδικασίας των μεσοχρόνιων αναπτυξιακών προγραμμάτων του ν. 1622/86.

Το συγκεκριμένο μεσοχρόνιο εθνικό πρόγραμμα εξειδικεύεται ανά Υδατικό Διαμέρισμα από την κεντρική υπηρεσία του ΥΒΕΤ και μέσα στα πλαίσια της εξειδίκευσης αυτής με βάση, τα αντίστοιχα μεσοχρόνια περιφερειακά και: νομαρχιακά αναπτυξιακά προγράμματα του ν. 1622/86 εκπονούνται: τα μεσοχρόνια ανά Υδατικό Διαμέρισμα προγράμματα ανάπτυξης υδατικών πόρων από τις περιφερειακές υπηρεσίες του ΥΒΕΤ και υποβάλλονται: για γνωμοδότηση, στις ΠΕΥΔ.

Όλα τα μεσοχρόνια προγράμματα ανάπτυξης των υδατικών πόρων, περιλαμβάνουν και: ενδεικτική, και: έτος χρηματοδότηση των έργων, μελετών και: ερευνών.

Εξαιρουμένων των μεσοχρόνιων εθνικών, τα προγράμματα ανάπτυξης των υδατικών πόρων, περιλαμβανομένων και των προγραμμάτων ειδικών σκοπών, εγκρίνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Εθνικής Οικονομίας, Γεωργίας, Περιβάλλοντος - Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και: Βιομηχανίας - Ενέργειας και: Τεχνολογίας, ύστερα από γνωμοδότηση της ΔΕΥΔ.

Τα συγκεκριμένα κατά Υδατικό Διαμέρισμα μεσοχρόνια προγράμματα ανάπτυξης των υδατικών πόρων εξειδικεύονται: ανά λεκάνη απορροής ή άλλη υδατική περιοχή, από την αντίστοιχη Περιφερειακή Υπηρεσία Διαχείρισης, ενώ προβλέπεται διαδικασία ελέγχου στις περιπτώσεις που οι εξειδικεύσεις εξέρχονται των πλαισίων των συγκεκριμένων προγραμμάτων.

Η ένταξη έργων - μελετών και: ερευνών στους ετήσιους προϋπολογισμούς δημοσίων επενδύσεων γίνεται: με μέριμνα των αρμόδιων για το έργο - μελέτη - έρευνα φορέων.

Η εφαρμογή των μεσοχρόνιων προγραμμάτων ανάπτυξης των υδατικών πόρων παρακολουθείται από το ΥΒΕΤ σε κεντρικό και: περιφερειακό επίπεδο.

Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι η διαδικασία προγραμματισμού και: η παρακολούθηση της εφαρμογής των προγραμμάτων αποτελεί το βασικό εργαλείο των αρμόδιων υπηρεσιών διαχείρισης υδατικών πόρων στην άσκηση του ρόλου τους σαν συντονιστικού οργάνου των δραστηριοτήτων της έρευνας, αξιοποίησης, χρήσης και: προστασίας των υδατικών πόρων της χώρας.

Προβλέπεται ότι με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού, μεταξύ άλλων:

Θα αρθούν δυσλειτουργίες και: επικαλύψεις μεταξύ των αρμόδιων αρχών και φορέων σε ότι αφορά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, αφού το πρόβλημα της κατανομής των υδατικών πόρων στις χρήσεις γίνεται από το ΥΒΕΤ και ανάγεται στη διαδικασία προγραμματισμού.

Θα προανατολιστεί ορθολογικότερα η έρευνα και θα συνδεθεί αποφασιστικά με την κάλυψη, ιεραρχημένων αναγκών, και:

Θα αποφευχθεί κατ'ασπατάληση οικονομικών και υδατικών πόρων και ανθρώπινης προσπάθειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Έρευνα για Προεδρισμέ Υδατικών Πόρων.

Άρθρο 5.

Στόχος του άρθρου αυτού είναι: ο ορισμός του κεντρικού φορέα, που θα συντονίζει τις δραστηριότητες έρευνας, θα προωθεί αυτήν και: θα διατηρεί το κεντρικό αρχείο των στοιχείων που προκύπτουν από τις έρευνες των σχετικών φορέων.

Συγκεκριμένα το Υπουργείο Βιομηχανίας - Ενέργειας και: Τεχνολογίας (ΥΒΕΤ) στα πλαίσια του ρόλου του, σαν αρμόδιου φορέα για τη διαχείριση των υδατικών πόρων, αναλαμβάνει και: τον συντονισμό των δραστηριοτήτων για τον προσδιορισμό των υδατικών πόρων του ελληνικού χώρου, καθώς και: την προώθηση των σχετικών ερευνών, σε συνεργασία με τους αρμόδιους κατά περίπτωση φορείς.

Έτσι προβλέπεται: η τήρηση από το ΥΒΕΤ κεντρικού αρχείου - μητρώου των στοιχείων της έρευνας, και: υποχρεώνονται: οι αρμόδιοι φορείς να δημοσιεύουν τα αποτελέσματα των ερευνών και να κοινοποιούν τα σχετικά στοιχεία σ' αυτό.

Τέλος, δίνεται: η εξουσιοδότηση έκδοσης Προεδρικού Διατάγματος για τον καθορισμό του είδους των στοιχείων, υποχρεώσεων, κυρώσεων, ή άλλων συνεπειών παράβασης των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Ειδικότερα, για τη δημοσίευση στοιχείων, που αφορούν παραμεθόριες ή διακρατικές λεκάνες, απαιτείται: κοινή έγκριση των Υπουργείων Εξωτερικών και: Π.Ε.Τ.

Άρθρο 6

Με το άρθρο αυτό παρέχεται το δικαίωμα της έρευνας για τον προσδιορισμό των υδατικών πόρων σε κάθε νομικό ή φυσικό πρόσωπο. Ενώ ταυτόχρονα θεσμοθετείται υποχρέωση διάθεσης των στοιχείων της έρευνας του στους αρμόδιους κρατικούς φορείς. Προεδρικό Διάταγμα θα καθορίσει τις κυρώσεις για περίπτωση άρνησης παροχής στοιχείων.

Τέλος, καθίσταται υποχρεωτική η χρήση και αξιολόγηση, κατά προτεραιότητα, των δημοσιευμένων και ελεγμένων στοιχείων του άρθρου 5 σε κάθε έρευνα και μελέτη, που γίνεται για λογαριασμό φορέων του Δημόσιου Τομέα, σχετική, ακόμη και έμμεσα, με τους υδατικούς πόρους. Είναι προτιμότερη ο στόχος και η σκοπιμότητα της διάταξης αυτής: συντονισμένη δράση, χρήση δημοσιευμένων στοιχείων, συνεχής έλεγχος και αξιολόγηση αυτών, αποφυγή επικαλύψεων στην ανάθεση μελετών και κατ' επένταξη κατασπατάλησης οικονομικών πόρων και ανθρώπινης προσπάθειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

Έργα αξιοποίησης υδατικών πόρων

Άρθρο 7.

Στο άρθρο αυτό προβλέπονται οι όροι και οι προϋποθέσεις κατασκευής, από φορείς του δημόσιου τομέα, έργων αξιοποίησης των υδατικών πόρων, δηλαδή έργων που καθιστούν υδατικούς πόρους κατάλληλους για χρήση, κατά κύριο λόγο με ρύθμιση, συγκέντρωση ή και μεταφορά.

Συγκεκριμένα, η εκτέλεση των έργων αυτών επιτρέπεται εφόσον εναρμονίζονται ή και εντάσσονται στα ισχύοντα προγράμματα ανάπτυξης των υδατικών πόρων, όπως αυτά περιγράφονται στο άρθρο 4.

Τη μέριμνα για τη μελέτη, επίβλεψη και εκτέλεση των έργων αυτών έχουν οι αρμόδιες κατά κατηγορία χρήσης αρχές σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Σε περιπτώσεις έργων πολλαπλής χρήσης εθνικής κλίμακας, όπου εμπλέκονται περισσότεροι από ένα φορείς, με κοινή Απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας - Ενέργειας και Τεχνολογίας (ΒΕΤ) και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, καθορίζονται οι όροι διαχείρισης των υδατικών πόρων, καθώς και ο τρόπος κατανομής των δαπανών κατασκευής και λειτουργίας τους. Για ανάλογα έργα, σε επίπεδο Υδατικού Διαμερίσματος, τα παραπάνω καθορίζονται από την αντίστοιχη περιφερειακή υπηρεσία Διαχείρισης του ΥΒΕΤ. Στην πρώτη περίπτωση απαιτείται γνωμοδότηση της Διυπουργικής Επιτροπής και στη δεύτερη της σχετικής Περιφερειακής Επιτροπής Υδάτων.

Άρθρο 8.

Πέρα από τον δημόσιο τομέα, δίνεται η δυνατότητα εκτέλεσης έργων αξιοποίησης των υδατικών πόρων και σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή φυσικά πρόσωπα, προκειμένου για αξιοποίηση πόρων για ίδια χρήση, μέχρι όμως την κάλυψη των πραγματικών τους αναγκών και εφόσον τα έργα δεν έρχονται σε αντίθεση με τα ισχύοντα προγράμματα ανάπτυξης.

Το Υπουργείο Βιομηχανίας - Ενέργειας και Τεχνολογίας (ΥΒΕΤ) επεξεργάζεται τα στοιχεία και όρια, με βάση τα οποία καθορίζονται οι ανάγκες των ενδιαφερομένων, όπως περιγράφεται στο επόμενο άρθρο 9, παρ. 3.

Επίσης δίνεται η δυνατότητα εκτέλεσης έργων και πέρα από την κάλυψη των πραγματικών αναγκών των ενδιαφερομένων, εφόσον αποδεδειγμένα εξυπηρετείται η κοινή ωφέλεια. Στην περίπτωση αυτή ορίζεται η σχετική διαδικασία και οι όροι διαχείρισης του έργου.

Για την εκτέλεση όμως έργων από πρόσωπα του άρθρου αυτού απαιτείται άδεια, που χορηγείται από την αρμόδια κατά κατηγορία χρήσης αρχή.

Στο άρθρο περιγράφονται συνοπτικά οι προϋποθέσεις, οι εξαιρέσεις και η διαδικασία χορήγησης της προβλεπόμενης άδειας και παρέχεται η εξουσιοδότηση έκδοσης κοινών Υπουργικών Αποφάσεων του Υπουργού ΒΕΤ και των συναρμόδιων για την λεπτομερή περιγραφή των παραπάνω στοιχείων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

Χρήση νερού

Άρθρο 9.

Με το άρθρο αυτό το δικαίωμα χρήσης νερού που έχει κάθε πρόσωπο ασκείται μετά από έκδοση σχετικής άδειας από την αρμόδια κατά κατηγορία χρήσης αρχή ή από το Υπουργείο Βιομηχανίας-Ενέργειας και Τεχνολογίας (ΥΒΕΤ) προκειμένου για πολλαπλή χρήση.

Η διαδικασία αυτή, σε συνδυασμό με την αντίστοιχη των άρθρων 7 και 8 αποτελεί σημαντικότερη τομή στη μέχρι σήμερα πρακτική, σύμφωνα με την οποία οποιοδήποτε πρόσωπο του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα χρησιμοποιεί υδατικούς πόρους σε ποσότητα, ποιότητα και χρόνους που εξυπηρετούν μόνον δικές του ανάγκες, με αποτέλεσμα τη δημιουργία σοβαρών επιπτώσεων στους ίδιους τους πόρους και την αδυναμία προγραμματισμού ανάπτυξης.

Τα σχετικά με τη διαδικασία έκδοσης και ελέγχου τήρησης των αδειών καθορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών ΒΕΤ και των κατά χρήση, αρμόδιων.

Όπου απαιτείται άδεια κατασκευής έργων για την αξιοποίηση των υδατικών πόρων, εκδίδεται ενιαία άδεια και για τη χρήση ενώ όταν η χρήση του νερού γίνεται από έργα διανομής, την άδεια παίρνει μόνο ο φορέας διανομής.

Το δικαίωμα χρήσης νερού περιορίζεται στο ανώτατο όριο των πραγματικών αναγκών και η πλεονάζουσα ποσότητα νερού διατηρείται με μέριμνα της Περιφερειακής Υπηρεσίας Διαχείρισης για να αποδοθεί σε άλλες χρήσεις. Κάθε ενδιαφερόμενος φορέας χρήσης μπορεί, με αίτησή του, να ζητήσει τη χρήση των πόρων αυτών. Η απόφαση για το θέμα αυτό λαμβάνεται από τον αρμόδιο ή τους συναρμόδιους Νομάρχες μετά από γνωμοδότηση της Περιφερειακής Υπηρεσίας Διαχείρισης. Είναι όμως δυνατόν το θέμα να παραπεμφθεί στη Διυπουργική Επιτροπή Υδάτων (ΔΕΥΔ) με πρωτοβουλία του αρμόδιου Νομάρχη ή κάθε ενδιαφερομένου, αν αφορά διανομαρχιακό ή μεζόνος σημασίας θέμα ή αν 2 μήνες μετά την κατάθεση της αίτησης δεν έχει εκδοθεί απόφαση. Στην περίπτωση αυτή η απόφαση ισχύει και ως άδεια χρήσης.

Η άδεια χρήσης νερού προηγείται οποιασδήποτε άδειας εγκατάστασης ή επέκτασης μονάδας, που χρειάζεται νερό για να λειτουργήσει. Σε χρήσεις νερού για μηχανοποίηση, ατομικών ή οικογενειακών αναγκών δεν απαιτείται άδεια χρήσης, εφόσον η χρήση αυτή δεν επεκτείνεται σε παραγωγικές δραστηριότητες για διάθεση ή εκμετάλλευση προϊόντων ή υπηρεσιών.

Για τον προσδιορισμό των πραγματικών αναγκών κάθε δικαιούχου χρήσης νερού και κατά συνέπεια για την εφαρμογή σειράς διατάξεων του νόμου, το ΥΒΕΤ αναλαμβάνει τον καθορισμό των ανωτάτων και κατωτάτων ορίων των αναγκών ποσοτήτων νερού, κατάλληλης ποιότητας, για ορθολογική χρήση σε κάθε περίπτωση.

Είναι δυνατή η ανάληψη άδειας χρήσης νερού προκειμένου οι συγκεκριμένοι υδατικοί πόροι να καλύψουν ανάγκες άλλης χρήσης που απαιτείται ανώτερη ποιότητα νερού, αφού όμως έχουν εξασφαλιστεί για το δικαιούχο οι επαρκείς ποσότητες, κατάλληλου για τις ανάγκες του νερού, με τον ίδιο ή μικρότερο κόστος.

Τέλος, η ύδρευση προηγείται όλων των άλλων χρήσεων. Το δικαίωμα για τη χρήση αυτή καταργείται μόνον, όταν το ΥΒΕΤ εισηγήσει ότι οι ανάγκες καλύπτονται από έργα κοινής ωφέλειας ή περιορίζεται όταν αυτό επεκτείνεται πέραν του αναγκασίου, με απόφαση του οικείου Νομάρχη.

Άρθρο 10.

Με το άρθρο αυτό προβλέπεται η δυνατότητα επιβολής περιορισμού στη χρήση νερού.

Συγκεκριμένα, σε περίπτωση που φυσικά αίτια προκαλούν μείωση της ποσότητας ή αλλοίωση της ποιότητας υδατικών πόρων, δίνεται η δυνατότητα ανακατανομής των ποσοτήτων νερού, κατά χρήση, με παράλληλη τροποποίηση των σχετικών προγραμμάτων.

Παρέχεται ακόμα η δυνατότητα επιβολής περιορισμών στις αναγκαίες κατά χρήση ποσότητες νερού, για λόγους εξοικονόμησης, σε περιπτώσεις που μπορεί να γίνει επαναχρησιμοποίησή του σε υφιστάμενες ή νέες δραστηριότητες.

Τα σχετικά με την εφαρμογή της διάταξης αυτής καθορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα, που εκδίδεται από τον Υπουργό Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας (ΒΕΤ) και τους κατά περίπτωση συναρμόδιους Υπουργούς, μετά από γνωμοδότηση της ΔΕΥΔ.

Σε σοβαρές περιπτώσεις που, κατά την εκπόνηση των προγραμμάτων ανάπτυξης των υδατικών πόρων, διαπιστώνεται η ανάγκη μεταφοράς νερού από ένα Υδατικό Διαμερίσμα σε άλλο ή άλλα, απικειείται έκδοση σχετικής απόφασης από τους Υπουργούς Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας, Γεωργίας, Περιβάλλοντος - Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Βιομηχανίας - Ενέργειας και Τεχνολογίας, μετά από γνωμοδότηση της ΔΕΥΔ, η οποία μεταξύ των άλλων συνεκτιμά και τα περιστατικά μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων της μεταφοράς αυτής και στα δύο Διαμερίσματα. Στην απόφαση αυτή περιγράφονται αναλυτικά τα σχετικά με τις ποσότητες και χρήσεις των νερών, και τις σχέσεις μεταξύ των αντίστοιχων Περιφερειακών Υπηρεσιών Διαχείρισης. Προβλέπεται ακόμα η δυνατότητα παροχής αντιβαθμιστικών οφελών στην περιοχή από την οποία αντλούνται πόροι.

Η τιμολόγηση του νερού, για κάθε χρήση, θεωρείται βασικό «εργαλείο» εφαρμογής της επιθυμητής υδατικής πολιτικής και προσανατολισμού της ζήτησης σε χρήσεις, που προαχθούν τα προγράμματα ανάπτυξης της χώρας και των περιοχών της.

Για το λόγο αυτό δίνεται η εξουσιοδότηση έκδοσης κοινών Υπουργικών αποφάσεων, με τις οποίες αντιμετωπίζονται η διαδικασία και οι μέθοδοι κοστολόγησης, νερού, οι περιπτώσεις τιμολόγησης και άλλα συναφή θέματα. Η κοστολόγηση νερού κρίνεται ακόμα αναγκαία για την απόδοση του κόστους παραγωγής στον αντίστοιχο για κάθε περίπτωση τομέα και για τον έλεγχο της παραγωγικότητάς του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

Διατήρηση και προστασία υδατικών πόρων

Άρθρο 11.

Επειδή στη διαχείριση των υδατικών πόρων η ποιοτική και ποσοτική υπόστασή τους είναι άρρηκτα συνδεδεμένες, το άρθρο αυτό περιλαμβάνονται διατάξεις για τη διατήρηση και προστασία τους, αν και πολλές πλευρές του θέματος αυτού αντιμετωπίζονται στον ν. 1650/86 για το περιβάλλον.

Συγκεκριμένα, και για πρώτη φορά νομοθετικά, επιβάλλεται σε χρήση υδατικών πόρων, ορισμένη ποσότητα για την προστασία και διατήρηση του υδατικού συστήματος και προσδιορίζεται η διαδικασία καθορισμού και ένταξης της ποσότητας αυτής στα σχετικά προγράμματα.

Υποχρέωση όλων είναι η μέριμνα εξασφάλισης της ποιοτικής και ποσοτικής κατάστασης των υδατικών πόρων, σε όλη και με διαδικασίες που καθορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος - Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας (ΒΕΤ) για

θέματα ποσότητας, ή σύμφωνα με το ν. 1650/86 για θέματα ποιότητας.

Ο Νομάρχης ή οι Νομάρχες μιας περιοχής, μπορεί να επιβάλλουν περιορισμούς ή άλλα μέτρα στη χρήση υδατικών πόρων, ύστερα από πρόταση των Περιφερειακών Υπηρεσιών του ΥΒΕΤ, σε περιπτώσεις που αυτό κρίθει αναγκαίο για τη διατήρηση ή αποκατάσταση των ποιοτικών ή και ποσοτικών τους ορίων. Σε περίπτωση που οι περιορισμοί αυτοί δεν επιβάλλονται σε διάστημα δύο (2) μηνών, η πρόταση υποβάλλεται στον Υπουργό ΒΕΤ, που εκδίδει σχετική απόφαση, με τον κατά περίπτωση, συναρμόδιο Υπουργό.

Στο άρθρο προβλέπεται ακόμα ξεχωριστή διαδικασία επιβολής μέτρων προστασίας υδατικών πόρων, που προσρίζονται για ύδρευση, μέσω έκδοσης κοινών αποφάσεων των Υπουργών Εσωτερικών, Υγείας - Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και ΒΕΤ.

Επίσης, προβλέπεται διαδικασία χαρακτηρισμού σαν πρώτης προτεραιότητας της χρήσης ποσότητας νερού για προστασία, σε περίπτωση, προστατευτών υδατικών πόρων.

Τέλος, ιδιαίτερα σημαντική για την προστασία των υδατικών πόρων και απαραίτητη προϋπόθεση για την ύπαρξή τους ως υδατικών συστημάτων κρίνεται η ελάχιστη διατηρητέα παροχή, σε ποταμούς και αντίστοιχα το ελάχιστο ύψος στάθμης σε λίμνες, όροι που για πρώτη φορά εντάσσονται στη νομοθεσία της χώρας. Στο άρθρο αυτό περιγράφεται η διαδικασία καθορισμού των μεγεθών αυτών.

Άρθρο 12.

Στο άρθρο αυτό περιλαμβάνονται ορισμένες διατάξεις για τον έλεγχο διαφόρων δραστηριοτήτων, που τυχόν αλλοιώνουν την ποιοτική ή και ποσοτική κατάσταση των υδατικών πόρων, πέραν αυτών που προβλέπονται στο Ν. 1650/86 για το περιβάλλον και αναφέρονται η διαδικασία εφαρμογής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

Γενικές ρυθμίσεις και μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 13.

Η βασική επιδίωξη των διατάξεων του άρθρου αυτού είναι η επιβολή ελέγχου στις μέγρες σήμερα υφιστάμενες και ανεξέλεγκτες χρήσεις υδατικών πόρων και περιορισμών του δικαιώματος χρήσης κάθε κατηγορίας στο όριο των πραγματικών αναγκών του δικαιούχου, όπως οι ανάγκες αυτές προκύπτουν από την εφαρμογή του άρθρου 9 παρ. 5.

Αντιμετωπίζονται ακόμα οι περιπτώσεις και προϋποθέσεις διάθεσης, δηλαδή μεταφοράς και πώλησης νερού μέσα ή και έξω από τη χώρα. Αναφέρεται η διαδικασία χορήγησης σχετικής άδειας, καθώς και οι εξαιρέσεις. Τέλος ενισχύεται για άλλη μια φορά στο νόμο, η ανάγκη μέριμνας για θέματα ύδρευσης.

Άρθρο 14.

Στο άρθρο αυτό προβλέπονται διατάξεις, στα πλαίσια της ήδη υφιστάμενης νομοθεσίας, σχετικά με τα δικαιώματα και υποχρεώσεις που δημιουργούνται στο κράτος και τους πολίτες από την εκτέλεση, ερευνών, μελετών και έργων σχετικών με τους υδατικούς πόρους, όπως απαλλοτριώσεις, δουλείες, διάφορες διευκολύνσεις και σχετικές νόμιμες αποζημιώσεις.

Άρθρο 15.

Στο άρθρο αυτό περιλαμβάνονται ορισμένες σημαντικές μεταβατικές διατάξεις. Συγκεκριμένα:

α. Σε περίπτωση που παρουσιάζονται στην πράξη αντιγωνιστικές χρήσεις νερού, όμοιες ή διαφορετικές, γεγονός που προβλέπεται, ότι θα εξαληφθεί με την εφαρμογή του νόμου (διαδικασία προγραμματισμού), η απόφαση για την

κατανάλωτ των ποσοτήτων νερού κατά χρήση λαμβάνεται από τον Υπουργό Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας (ΒΕΤ) και τους συναρμόδιους Υπουργούς.

β. Κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας και ΒΕΤ καθορίζει τις ποσότητες νερού και τις αποζημιώσεις λόγω απώλειας ενέργειας σε περιπτώσεις διάθεσης νερού για αρδευτικούς σκοπούς ανάγντ υφισταμένων ΥΠΕ της ΔΕΗ.

γ. Παρέχεται εξουσιοδότηση έκδοσης Προεδρικού Διατάγματος για τον καθορισμό της διαδικασίας και προθεσμίας έκδοσης των αδειών χρήσεων νερού που προβλέπεται στο άρθρο 9 παρ. 1, σε ήδη υφιστάμενα δικαιώματα και χρήσεις.

δ. Επειδή ο νόμος ορίζει ότι οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Διαχείρισης του ΥΒΕΤ ιδρύονται σταδιακά, προβλέπεται ότι τις αρμοδιότητες τους ασκεί η κεντρική υπηρεσία. Τις ίδιες αρμοδιότητες μπορεί να ασκήσει η αντίστοιχη Υπηρεσία γειτονικού Υδατικού Διαμερισματος.

Άρθρο 16.

Κατ' αρχήν προβλέπεται η κατάργηση όλων των διατάξεων που είναι αντίθετες ή ανάγονται σε θέματα που ρυθμίζονται ειδικά από το νόμο αυτό.

Ειδικότερα καταργείται από το «αποκλειστικό προνόμιο» της ΔΕΗ που της παρέχεται με τον ιδρυτικό της νόμο 1468/50 (άρθρο 2) το μέρος που αφορά στην κατά τη δική της κρίση έκταση χρησιμοποίησης των ρεόντων υδάτων, ποταμών και λιμνών, για την εκπλήρωση των σκοπών της.

Για να μη δημιουργηθεί νομοθετικό κενό στα θέματα διαχείρισης υδατικών πόρων και κύρια στη χρήση νερού προβλέπεται ότι, όπου για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού ή για τη θέσπιση των ειδικότερων ρυθμίσεων είναι αναγκαία η έκδοση Προεδρικών Διαταγμάτων ή άλλων αποφάσεων για την εξειδίκευση ορισμένων θεμάτων, ή κατάργηση των υφισταμένων διατάξεων επέρχεται με την έναρξη ισχύος των κανονιστικών αυτών πράξεων.

Άρθρο 17.

Προβλέπεται χρονικό διάστημα 8 μηνών μεταξύ της δημοσίευσης και της έναρξης εφαρμογής του νόμου, με εξαίρεση τις διατάξεις που αφορούν την ίδρυση κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών που ισχύουν από τη δημοσίευσή.

Αθήνα, 22 Ιουλίου 1987

Οι Υπουργοί

Προεδρίας της Κυβέρνησης Εσωτερικών
Α. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Μ. ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Εθνικής Οικονομίας Γεωργίας
Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ Γ. ΠΟΤΤΑΚΗΣ

Οικονομικών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας
και Δημοσίων Έργων
Δ. ΤΣΟΒΟΛΑΣ Ε. ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ

Βιομηχανίας, Ενέργειας
και Τεχνολογίας
Α. ΠΕΠΟΝΗΣ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

ΘΕΜΑ

Η Δημοσία Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
Νόμος υπ' αριθ. 1468
της 2/7 Αυγούστου 1950

Περί ιδρύσεως δημοσίας επιχείρησης ηλεκτρισμού.

Άρθρον 1. 1. Ιδρύεται Οργανισμός υπό την επωνυμία «Δημοσία Επιχείρησης Ηλεκτρισμού», σκοπόν έχων την κατασκευήν και εκμετάλλευσιν υδροηλεκτρικών και θερμοηλεκτρικών εργοστασίων καθ' άπασαν την χώραν, την εγκατάστασιν εθνικού δικτύου προς μεταφοράν της παραγομένης ηλεκτρικής ενέργειας και την διάθεσιν αυτής.

2. Ο Οργανισμός ούτος αποτελεί δημοσίαν επιχείρησιν ανήκουσαν εξ' ολοκλήρου εις το Ελληνικόν Δημόσιον. λει-

τούργουσαν χάριν του Δημοσίου συμφερόντος, αλλά κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, απολαμβάνουσαν διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας, τελούσαν όμως υπό την ανωτάτην εποπτείαν και τον έλεγχον του Κράτους. Τα της οργανώσεως και λειτουργίας αυτής θέλουσι ρυθμισθή δια Β. Δίτος εφ' άπαξ εκδιδομένου προτάσει του Υπουργικού Συμβουλίου και εισήγησει του Υπουργού Συντονισμού.

3. Ειδικώς η Δημοσία Επιχείρησης Ηλεκτρισμού υποχρεούται όπως :

α) Διασφαλίση την οικονομικήν αυτάρκειαν αυτής.

β) Παρέχη την παραγομένην ηλεκτρικήν ενέργειαν προς τους αγροτικούς και αστικούς πληθυσμούς, εις την ευθυνοτέραν δυνατήν τιμήν, ενεργούσα βάσει υγιών εμπορικών αρχών, εντός των πλαισίων της γενικωτέρας οικονομικής πολιτικής της Χώρας.

γ) Αποφεύγη τας αδικαιολογήτους διακρίσεις κατά την παροχήν ηλεκτρικής ενεργείας μεταξύ των διαφόρων περιοχών της Χώρας και κατά τον καθορισμόν των τιμολογίων μεταξύ καταναλωτών της αυτής κατηγορίας.

δ) Διαθέτει τα πραγματοποιούμενα έσοδα μετά την απείρεσιν κρατήσεων προς σχηματισμόν αποθεματικών, αποκλειστικώς προς τελειοποίησιν και συμπλήρωσιν των εγκαταστάσεων, βελτίωσιν των όρων εξυπηρέτησεως του κοινού και μείωσιν της τιμής ηλεκτρικής ενεργείας, απαγορευομένης της διαθέσεως αυτών δια σκοπόν ξένον προς τους υπό του παρόντος καθοριζομένους σκοπούς αυτής.

Άρθρο 2. 1. Η Δημοσία Επιχείρησης Ηλεκτρισμού θα έχη το αποκλειστικόν προνόμιο :

Α'. Της κατασκευής, λειτουργίας και εκμεταλλεύσεως :

α) Υδροηλεκτρικών εργοστασίων παραγωγής ηλεκτρικής ενεργείας, δια της χρησιμοποίησεως της δυναμείας των ρεόντων υδάτων, των ποταμών και λιμνών, εις ην έκτασιν η δύναμις αυτή κρίνεται αναγκαία δια την εκπλήρωσιν των σκοπών της δημοσίας επιχείρησεως.

β) «Θερμικών Εργοστασίων Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενεργείας. Εις την περίπτωσιν ταύτην θέλει χρησιμοποιεί κατά προτίμησιν εγχωρίους καυσίμους ύλας. Ωσαύτως Εργοστασίων Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενεργείας δια της καθ' οιονδήποτε τρόπο χρησιμοποίησεως της Πυρηνικής Ενεργείας».

Το εδάφ. β' αντικατεστάθη ως άνω διά του άρθρ. 1 Α.Ν. 100/1967 (κατωτ. αριθ. 19).

γ) Εθνικού δικτύου μεταφοράς του ηλεκτρικού ρεύματος συνδέοντος το ηλεκτροπαραγωγικό τούτο εργοστάσιο με τας διαφόρους προς εξυπηρέτησιν περιοχάς.

δ) Των αναγκαίων γραμμών και δικτύων διανομής του ηλεκτρικού ρεύματος από το εθνικόν δίκτυον μέχρι των κέντρων καταναλώσεως.

Β'. Της διανομής της ηλεκτρικής ενεργείας μέσω πρωτογενών και δευτερογενών δικτύων και των σχετικών υποσταθμών προς πώλησιν εις τους καταναλωτάς.

Εφ' όσον η Δημοσία Επιχείρησης Ηλεκτρισμού δεν προτίθεται εν τη συγκεκριμένη περιπτώσει ν' ασκήση το προνόμιον διανομής, το Δημόσιον δύναται να παρεκχωρή το προνόμιον τούτο προσωρινώς και δια χρονικόν διάστημα μη υπερβαίνον την εικοσετείαν εις Δήμους και Κοινοτήτας και εις συνεταιρισμούς κατά προτίμησιν, ως και εις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Εν εκάστη τοιαύτη περιπτώσει, η παρεχώρησις καλύπτει υποχρεωτικώς την παρά της Δημοσίας Επιχειρήσεως οριζομένην περιοχήν, διέπεται δε υποχρεωτικώς εκτός των υπό της καίμενης νομοθεσίας προβλεπομένων όρων και υπό των παρά της Δημοσίας Επιχειρήσεως καθοριζομένων τεχνικών οργανωτικών, οικονομικών και τιμολογιακών όρων».

2. Το προνόμιον τούτο περιορίζεται εν τω μέτρω των δεσμεύσεων, όσαι απορρέουν δια το Δημόσιον εκ συμβάσεων παραχωρήσεως περί παραγωγής, μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενεργείας, συνωμολογημένων ήδη μετά τρίτων. Κατά την λήξιν όμως ή την οπωσδήποτε λύσιν των συμβάσεων τούτων, το προνόμιον της Δη-